

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-
ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ»
на 2022-2024 роки**

Одеса

«ЗАТВЕРЖДУЮ»

Директор ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», акад. НАН України

_____ Борис БУРКИНСЬКИЙ

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-
ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ»
на 2022-2024 роки**

Схвалено Вченою Радою Інституту
(протокол № 4 від 29 березня 2022р.)

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Загальні положення ДУ «ІРЕЕД НАН УКРАЇНИ»	4
2. Місія та цінності ДУ «ІРЕЕД НАН УКРАЇНИ»	9
3. Завдання та заходи реалізації стратегії розвитку ДУ «ІРЕЕД НАН України»	10
3.1. Перспективні напрями наукових досліджень	10
3.2. Ефективність наукових досліджень	11
3.3. Міжнародне наукове співробітництво та ініціативи євроінтеграції	13
3.4. Кадровий потенціал та структура Інституту	14
3.5. Реалізація статусу Інституту як державної наукової установи	15
3.6. Науково-освітня діяльність та взаємодія із ЗВО МОН України	16
3.7. Видавнича діяльність Інституту	17
3.8. Матеріально-технічне, фінансове та інформаційне забезпечення наукових досліджень Інституту	18

ВСТУП

Стратегія розвитку Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» (далі – ДУ «ІРЕЕД НАН України» або Іститут) – це довгострокове визначення конкретних цілей щодо зростання ролі Інституту як провідного наукового центру економічної науки на національному та міжнародному рівнях, збільшення його внеску у забезпечення економічної безпеки національного господарства, ефективного еколого-орієнтованого, соціально-економічного розвитку держави та її регіонів. Стратегія Інституту уточнюється та корегується, відповідно до Концепції розвитку НАН України на 2014-2023 роки.

Вона базується на таких її постулатах:

1. Стратегія розвитку ДУ «ІРЕЕД НАН України» на 2022-2024 роки базується на основних положеннях Стратегія розвитку Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України на 2017-2023 роки та враховує виклики, що постали перед нашою державою після повномасштабного вторгнення російської федерації.

2. Представлена Стратегія - це певний набір пріоритетів і стратегічно значущих напрямків діяльності Інституту.

3. Сформовані цілі розвитку Інституту направлені на підтримку його ефективної діяльності у довгостроковому конкурентоспроможному стані.

4. Усі складові стратегічного плану Інституту є збалансованими, взаємодоповнюючими та забезпечуючими отримання синергічного ефекту для найкращого використання усього стратегічного наукового та науково-організаційного потенціалу – ресурсів, процесів, навичок, вмінь та організаційних можливостей науковців Інституту.

5. Стратегічні показники діяльності покладені в основу роботи наукових відділів та допоміжних структурних підрозділів Інституту.

6. Врахування основних положень стратегії відбувається при формуванні запитів на відкриття нових конкурсних, фундаментальних т прикладних науково-дослідних робіт та реалізується шляхом розробки тематичних та робочих планів Інституту та індивідуальних планів співробітників.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДУ «ІРЕЕД НАН УКРАЇНИ»

Державна установа «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» є правонаступником Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (відповідно до постанов Президії Національної академії наук України №306 і №307 від 13.10.2021) та є державною бюджетною неприбутковою науковою установою з правами юридичної особи, яка має свідоцтво про державну підтримку. Інститут є провідною науковою установою в системі НАН України та Відділенні економіки і спрямовує свої дослідження на прирощення нових знань у сфері теоретичних та методологічних засад стратегії і механізмів економічного розвитку національної економіки з урахуванням сучасних трендів суспільного розвитку, а також впливу та наслідків збройної російської агресії. Інститут виконує функції методологічного, науково-організаційного, координаційного центру та осередку підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Основними статутними завданнями Інституту є:

- Проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень соціально-економічних та економіко-екологічних питань розвитку національних та регіональних господарських систем, механізмів та чинників розвитку ринкового середовища з метою прирощення нових наукових знань, їх використання для практичних цілей та інноваційного розвитку суспільства. Систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу та соціальний захист працівників.
- Проведення наукових розробок, що базуються на наукових знаннях, отриманих у результаті наукових досліджень чи практичного досвіду, з метою доведення таких знань до стадії практичного використання.
- Надання науково-методичних та консультативних послуг.
- Проведення наукової і науково-методичної експертизи стратегічних документів, наукових та господарських проектів тощо.
- Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру та докторантуру, роботу спеціалізованої вченої ради Д 41.177.02 з присудження наукового ступеня доктора наук, разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня докторів філософії.
- Забезпечення високої якості наукових досліджень і науково-методичних розробок, систематичне накопичення і узагальнення наукових результатів, створення умов для реалізації творчих можливостей наукового колективу та соціальний захист його працівників.
- Розвиток, накопичення та збереження наукової інфраструктури.
- Інформування широкої громадськості про результати своєї діяльності.

Стратегічні напрями діяльності Інституту затверджені Постановою Президії НАН України №307 від 13.10.2021 р.:

- інституціональні чинники розвитку ринкового середовища;
- інституціональні механізми екологізації ринків, економічних та господарських відносин;
- ринок послуг водного транспорту та його інфраструктури;
- інтеграційні процеси ринків Дунайсько-чорноморського регіону;
- соціально-економічне, науково-освітнє та інноваційне середовище південних регіонів України.

Під впливом складних викликів воєнного часу та з урахування сучасних трендів суспільного розвитку, пов'язаних із процесами інтегрування України у європейський простір та динамічним реформуванням різних сфер інституційних і соціально-економічних відносин в державі, **основними напрямками наукових досліджень Інституту у середньостроковій перспективі визначено:**

1. Інституціональні чинники розвитку ринкового середовища: закономірності формування та реалізації інституційного забезпечення розвитку підприємницького сектору України; вдосконалення нормативно-правового базису розвитку підприємництва в умовах воєнного стану; інституційна модернізація підприємницького сектору в умовах реформ місцевого самоврядування; реалізація цілей Порядку денного зі сталого розвитку на період до 2030 року в сфері національного виробничого підприємництва; методичні засади та організаційно-економічне забезпечення ефективного використання потенціалу підприємництва в

секторально-просторовому вимірі; трансформація виробничих відносин під впливом цифровізації; інституційне забезпечення формування управління бізнес-процесами в умовах рефлексивно-активного середовища; вдосконалення механізмів структурної трансформації підприємницького сектору України; інституційне забезпечення регулювання розвитку товарних ринків в Україні; формування адаптивних регуляторних механізмів розвитку товарних ринків; стратегічні напрями селективного імпортозаміщення на товарних ринках України.

2. Інституціональні механізми екологізації регіональних ринків, економічних та господарських відносин: розвиток теоретичних положень управління в сфері природокористування, зокрема природними активами; теоретико-методичні засади визначення екологічних збитків внаслідок військової агресії; механізми та інструменти переходу до сталої блакитної економіки; управління природними активами на територіально-галузевому та адміністративному рівнях для досягнення принципів блакитної економіки; стратегічні напрями раціонального використання природних активів на засадах блакитного зростання; дослідження проблемних питань розвитку природно-ресурсного потенціалу галузей національної економіки, зокрема розвитку аквакультури із урахуванням екологічної безпеки та особливостей ринкових відносин; розробка організаційно-економічних механізмів розвитку стійкого екологічного ринку аквакультури; обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку ресурсного, техніко-економічного, ринкового потенціалу південних регіонів України.

3. Ринок послуг водного транспорту та його інфраструктури: дослідження інституціональних засад та економічних механізмів забезпечення конкурентоспроможності водного транспорту України з урахуванням обмежень спричинених військовою агресією; реалізація конкурентних переваг діяльності водного транспорту на міжнародних ринках транспортних послуг; виявлення взаємозв'язків між розвитком національної судноплавної галузі та організації ринку світового судноплавства; розробка конкурентних стратегій водного транспорту та обґрунтування концептуальних положень їх реалізації; наукові засади забезпечення інтегрального економічного ефекту розвитку; визначення ризиків та дестабілізуючих факторів галузі водного транспорту; розробка інструментів безпеково-орієнтованого управління підсистемами водного транспорту України; формування механізмів адаптації внутрішньоводного транспорту до потреб секторів національної економіки.

4. Інтеграційні процеси ринків Дунайсько-чорноморського регіону: науково-методичні засади активізації міжмуніципального та транскордонного співробітництва громад з урахуванням тенденцій воєнного часу; інституціональне забезпечення згуртованості в процесі відновлення розвитку регіонів відповідно до задач інтеграції до європейської рамки економічної згуртованості; визначення векторів розвитку регіональних економічних систем в контексті конвергенції національних та європейських положень забезпечення згуртованості; механізми та інструменти раціонального використання природно-ресурсного потенціалу Причорноморських регіонів та забезпечення його конкурентоспроможності з урахуванням стандартів Європейського Союзу.

5. Формування соціально-економічного, науково-освітнього та інноваційного середовища південного регіону України: інституційне забезпечення розвитку науково-освітнього та інноваційного середовища в умовах

цифровізації управлінських систем; науково-прикладні аспекти модернізації системи підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації в контексті викликів воєнного стану; удосконалення методичних положень та системи оцінювання результативності наукових досліджень; розробка механізмів розвитку «критичних інновацій» на основі інтеграції науки, освіти та бізнесу в Причорноморському регіоні України.

На даний час в Інституті склався висококваліфікований колектив вчених та спеціалістів, здатних успішно вирішувати поставлені перед ним наукові завдання. В Інституті створені відомі в державі наукові школи: теорія та практика сталого розвитку морегосподарського сектору національної економіки України; економіка природокористування; модернізація ринкових структур та розвиток підприємництва; регіональна економіка.

Організаційну структуру Інституту складають 7 наукових відділів з відповідними напрямками фундаментальних та прикладних досліджень:

- **відділ ринкових механізмів та структур:** теоретичні проблеми та розробка науково-практичних рекомендацій щодо розвитку ринкових відносин і формування механізмів регулювання економічних систем;

- **відділ розвитку підприємництва:** теорія та методологія розвитку підприємництва, зокрема, технологічного; підвищення його ефективності в умовах модернізації економіки та впливу на сталий соціально-економічний розвиток держави та її регіонів;

- **відділ ринку транспортних послуг:** наукове забезпечення ефективного функціонування ринку транспортних послуг та використання транзитного потенціалу країни;

- **відділ розвитку регіональних економічних систем:** теоретичні та прикладні аспекти підвищення соціально-економічної результативності інвестиційно-інноваційної діяльності в регіонах Українського Причорномор'я та механізмів міжрегіональних і транскордонних взаємозв'язків;

- **відділ економічного регулювання природокористування:** теоретичні та прикладні засади економіки природокористування щодо сталого розвитку територіальних економіко-екологічних систем;

- **відділ економіко-екологічного розвитку приморських регіонів:** методологія інституційних засад екологізації секторів національної економіки та господарське освоєння природно-ресурсного потенціалу Українського Причорномор'я;

- **відділ інтеграції науки, освіти та бізнесу:** розробка та впровадження науково-прикладних рекомендацій щодо соціально-економічної, науково-освітньої та інноваційної діяльності південних регіонів України.

Організаційна структура та науковий потенціал кожного наукового підрозділу дозволяє проводити фундаментальні та прикладні дослідження за основними напрямками наукової діяльності Інституту, ефективно реалізовувати стратегічні плани та оперативні завдання, а також відповідає нормативам кількісного та якісного складу для підрозділів НАН України.

Наукові здобутки молодих вчених Інституту визначні почесними званнями та преміями для молодих вчених Верховної ради України, стипендіями: Верховної Ради України, Президента України, Національної академії наук України.

Інститут координує свою діяльність з науково-дослідними установами Відділення економіки НАН України, Міжвідомчою координаційною радою

Південного наукового центру НАН України і МОН України, іншими академічними установами, державними структурами національного рівні, багатьма міністерствами та відомствами України, регіональними владними структурами, підприємствами регіону, неурядовими та громадськими організаціями тощо.

У своїй діяльності Інститут підтримує зв'язки та розвиває співпрацю з центральними та регіональними органами влади у формі підготовки і подання для практичного використання наукових записок, пропозицій та рекомендацій. Провідні науковці Інституту входять до складу ряду профільних комісій, координаційних та дорадчих рад при центральних та регіональних органах влади та беруть активну участь у роботі координаційних комісій, громадських та дорадчих рад, робочих та експертно-аналітичних груп при міських органах влади.

Інститут розвиває науковий діалог з зарубіжними партнерами шляхом участі в міжнародних програмах Сьомої Рамкової Програми ЄС, Спільної операційної програми транскордонного співробітництва «Басейн Чорного моря 2014-2020рр.», Дунайської транснаціональної програми INTERREG, «Горизонт 2020», «Ерасмус+».

Важливими формами міжнародної співпраці Інституту є: організація спільних наукових конференцій, круглих столів та семінарів, робота в редакційних колегіях іноземних журналів, публікація статей у виданнях установ-партнерів, здійснення наукових досліджень визначеної тематики, підготовка спільних проєктів, монографій тощо. Розширюється обмін досвідом ведення наукових досліджень та лекційної роботи між науковцями Інституту та іноземними колегами. Окремим напрямом міжнародної діяльності є стажування співробітників Інституту в країнах ЄС, зокрема в: Італії, Болгарії, Польщі, Румунії, Англії.

При Інституті створено Національний Контактний пункт Рамкової програми ЄС «Горизонт 2020» за тематичним напрямом «Малі та середні підприємства» (Наказ МОН України від 02.09.2016р. №1068).

Науковці Інституту активно долучаються до ініціатив Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України із питань розробки нормативного (нормативно-технічного) інструменту, який можна застосувати для оцінювання шкоди довкіллю, завданої на території України внаслідок воєнного вторгнення розробки; до робочих груп із «Відновлення та розвитку економіки України» при Міністерстві економіки України.

Інститут займає активну позицію в координаційній та науково-організаційній роботі з закладами вищої освіти, зокрема з Одеським національним економічним університетом, Одеським національним технологічним університетом, Національним університетом «Одеська політехніка», Одеським державним екологічним університетом, Національним університетом кораблебудування імені адмірала Макарова.

Активну роботу проводить Рада молодих вчених Інституту. Співробітники Інституту входять до складу Ради молодих учених при МОН України та до складу Одеської обласної Ради молодих вчених, приймають участь та організують Міжнародні науково-практичні конференції та інші інформаційні заходи.

Інститут є засновником наукових видань:

- періодичний збірник наукових праць «Економічні інновації», що входить до переліку фахових видань МОН України (свідоцтво: Серія КВ №25369-15309 ПР від 01.09.2022р.). Індексуються в міжнародних базах даних ERIHPlus,

Index Copernicus International, Bielefeld Academic Search Engine, Directory of Research Journals Indexing та ін.

- електронний науково-практичний журнал з економічних наук «Економіка. Екологія. Соціум», що входить до переліку фахових видань МОН України (Наказ МОН України від 07.11.2018 № 1218). Індексується в міжнародних базах даних ERIHPlus, Web of Science, Index Copernicus International, Polska Bibliografia Naukowa, Bielefeld Academic Search Engine, Directory of Research Journals Indexing та ін.

- щоквартальний науковий журнал «Економіка харчової промисловості», що входить до переліку фахових видань МОН України (згідно наказу МОН України від 07.05.2019 № 612). Індексується в міжнародних базах даних Index Copernicus International, Ulrich's Periodicals Directory, CrossRef, AGRIS, Scilit, Bielefeld Academic Search Engine, Directory of Research Journals Indexing та ін.

2. МІСІЯ ТА ЦІННОСТІ ДУ «ІРЕЕД НАН УКРАЇНИ»

МІСІЯ ІНСТИТУТУ - проведення наукових досліджень, спрямованих на отримання та використання нових знань у виробничій, соціально-економічній та економіко-екологічній сфері регіонального розвитку та системі управління ним, доведення наукових і науково-технічних завдань до стадії практичного використання, підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних і культурних потреб та інноваційного розвитку країни.

Реалізація місії можлива на основі таких **цінностей**:

- **ПРОФЕСІЙНІСТЬ**. Ми прагнемо підвищувати свою кваліфікацію, визначати пріоритети та цілі в роботі так, щоб досягати максимального за якістю наукового результату.

- **ЕТИЧНІСТЬ**. Ми прагнемо до підтримання високих стандартів етичної поведінки у всіх наших взаєминах з усіма нашими партнерами. Чесність і відповідальність за свої дії і слова є основою наших відносин з іншими людьми. При цьому ми керуємося принципом: «Стався до інших так, як ти бажаєш, щоб ставилися до тебе».

- **ДОСКОНАЛІСТЬ**. Ми прагнемо до досконалості і найвищій якості у всіх сферах нашої діяльності, підтримуємо можливості для постійного розвитку.

- **ІННОВАЦІЙНІСТЬ**. Ми вітаємо виклики змін і нововведень, цінуємо творчі і підприємницькі ініціативи. Інноваційність виступає рушійною силою нашого розвитку. Основою нашої інноваційної культури є обмін інформацією та ідеями у відкритій, послідовній та ефективній манері.

- **ІНКЛЮЗИВНІСТЬ**. Ми прагнемо залучити й інтегрувати всіх людей і групи в діяльність Інституту, незалежно від їх фізичних, фізіологічних або інших особливостей.

- **ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ**. Ми підтримує рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

3. ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЗА ОСНОВНИМИ СКЛАДОВИМИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ДУ «ІРЕЕД НАН УКРАЇНИ»

3.1. Перспективні напрями та тематика наукових досліджень

Завдання:

I. За напрямком: Інституціональні чинники розвитку ринкового середовища:

- визначення трендів розвитку підприємницького сектору України в існуючих умовах;

- формування пропозицій щодо удосконалення інституціонального забезпечення (нормативно-правового законодавства) з метою стимулювання розвитку підприємництва в Україні ;

- розробка стратегічних нарядів розвитку товарних ринків в умовах економічної нестабільності;

- розробка механізмів та інструментів селективного регулювання розвитку товарних ринках у контексті забезпечення національної продовольчої безпеки.

II. За напрямом: Ринок послуг водного транспорту та його інфраструктури:

- дослідження щодо вдосконалення інституціонально-економічного механізму забезпечення конкурентоспроможності водного транспорту України як умови максимізації його потенційних переваг;

- визначення стратегічних імперативів економічного розвитку конкурентоспроможного водного транспорту в структурі національного господарства;

- розвиток науково-методологічних засад формування інституціонально-економічного механізму реалізації конкурентних переваг діяльності водного транспорту на міжнародних ринках транспортних послуг.

III. За напрямом: інституціональні механізми екологізації регіональних ринків, економічних та господарських відносин:

- визначення інституційних чинників, закономірностей та принципів управління природними активами у межах блакитного зростання;

- вдосконалення теоретико-методичних положень щодо управління природними активами на територіально-галузевому рівні в межах блакитного зростання;

- визначення стратегічних напрямів управління природними активами на територіально-галузевому та адміністративно-територіальному рівнях на засадах блакитного зростання.

- пропозиції щодо вдосконалення інституціонального забезпечення екологічнобезпечного розвитку аквакультури в умовах ринкових відносин

- розробка організаційно-економічних механізмів та інструментарію підвищення результативності розвитку ринку аквакультури та впровадження екологічних інновацій.

IV. За напрямом: інтеграційні процеси ринків Дунайсько-чорноморського регіону:

- вдосконалення структурної трансформації підприємницького сектору України в контексті якісних змін його технологічного ядра на засадах резильєнтного розвитку економіки.

- розробка механізмів залучення інвестицій та їх відтворення як рушія структурної модернізації підприємницького сектору економіки України в умовах нестабільних ситуацій;

- визначення механізмів та інструментів структурної трансформації підприємницького сектору України у розрізі розвитку виробничого та екологічного підприємництва, інноваційного розвитку, резильєнтного розвитку агропродовольчого підприємництва у контексті міжнародної конкурентоспроможності та євроінтеграції

- оцінювання та стратегування соціально-економічної згуртованості розвитку регіональних систем з позицій стабільності та відповідності національним і європейським перспективним цілям регіонального розвитку;

- формування інституціонального механізму, забезпечення структурної модернізації, стабільності розвитку та соціально-економічної згуртованості регіонів України на основі найкращих практик євроінтеграції.

V. За напрямом: Формування соціально-економічного, науково-освітнього та інноваційного середовища південного регіону України:

- пропозиції щодо реалізації цілей згуртованості в регіональних економічних системах України;

- розробка організаційно-економічних механізмів забезпечення згуртованості на засадах підтримки точок економічного зростання та подолання соціально-економічної відсталості територіально-господарських систем;

- механізми та заходи модернізації системи підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації півдня України;

- застосування інструментів диджиталізації професійного навчання персоналу в умовах відновлення економіки Причорноморського регіону;

- формування наукової та інноваційної інфраструктури південних областей України, шляхи та напрямки її вдосконалення.

Заходи:

1. Участь науковців у розробці та підготовці стратегічних і програмних документів, аналітичних доповідей на національному та регіональному рівнях.

2. Проведення госпрозрахункової діяльності з вітчизняними установами та підприємствами, зокрема з міжнародними.

3. Продовжити надання науково-дослідних, експертно-аналітичних, консалтингових або інших послуг.

4. Продовжити досвід впровадження наукових розробок та пропозицій щодо розвитку інституціонального забезпечення на вищому державному рівні з урахуванням директив та угод ЄС.

5. Запровадити щорічні моніторинги стану та перспектив розвитку сфер наукової та економічної діяльності за регіональною ознакою відповідно до наукового спрямування підрозділів інституту з метою розробки пропозицій та рекомендацій відповідно до виявлення тенденцій розвитку.

3.2. Ефективність наукових досліджень

Завдання:

• Розширення форм просування наукових досліджень та інновацій (робота в науково-технічних, координаційних, експертних та консультативних радах).

• Вдосконалення системи оцінювання та моніторингу ефективності наукових досліджень.

• Системна робота з підтримки наукового рівня публікацій співробітників.

• Розширення обсягів впровадження результатів досліджень у практику управління та господарювання, особливо на державному рівні.

- Впровадження нових форм та методів організації досліджень.
- Налагодження взаємозв'язків з споживачами наукової продукції та громадськістю.

Заходи:

1) Проводити оперативний перегляд Вченою радою та актуалізацію тематичних планів науково-дослідних робіт Інституту з урахуванням тенденцій розвитку світової та вітчизняної науки, пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень Інституту, максимального наближення робіт до сучасних трендів суспільного розвитку, соціально-еколого-економічних реалій та потреб практики.

2) Здійснювати моніторинг виконання наукових досліджень у напрямі відходу від формалізму при дотриманні встановлених процедур, запровадження проміжного звітування про результати виконання науково-дослідних тем й календарних планів робіт, залучення до зовнішнього рецензування заключних звітів за результатами виконаних робіт провідних науковців та фахівців-практиків за профілем досліджень (у тому числі на засадах анонімності). Заслуховувати проміжні звіти керівників тем про хід виконання науково-дослідних робіт на засіданнях Вченої ради Інституту після виконання кожного етапу робіт (не рідше ніж 1 раз на рік).

3) Вдосконалювати методичні положення оцінювання результатів роботи наукових працівників та наукових підрозділів Інституту із врахуванням положень Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України та попереднього досвіду оцінювання. Результати щорічного оцінювання результатів роботи наукових працівників враховувати при вирішенні питань: щодо призначення на вищу посаду; при преміюванні, встановленні надбавки до заробітної плати працівників; при проведенні атестації та конкурсів на заміщення вакантних посад; при розгляді кандидатур на здобуття стипендій, грантів тощо. Результати щорічного оцінювання роботи наукових підрозділів враховувати при визначенні структури Інституту на наступний період.

4) Розширити практику створення цільових робочих груп з працівників різних наукових підрозділів для якісного виконання науково-дослідних робіт та робіт за проектами міжнародних грантів.

5) Забезпечити зростання мотивації працівників Інституту до опублікування матеріалів досліджень у найбільш рейтингових наукових періодичних виданнях через:

- підвищення питомої ваги публікацій у найбільш рейтингових виданнях та h-індексу працівника у методиці оцінювання результатів роботи;
- запровадження механізму відшкодування (повного чи часткового) витрат працівників за публікації у найбільш рейтингових виданнях;
- запровадження для аспірантів загальноінститутської номінації «Краща наукова публікація року».

6) Активізувати роботу із впровадження результатів наукових досліджень, розширювати практику підготовки та подання на розгляд державних органів влади: проектів законодавчо-нормативних актів; концептуальних та прогнозних документів державного та регіонального значення; наукових оцінок стану та перспектив розвитку економічних систем та секторів економіки; наукових доповідей; аналітичних та експертних матеріалів; методичних рекомендацій.

7) Запровадити систему стимулювання роботи науковців Інституту з впровадження результатів досліджень через:

- підвищення ваги показників з впровадження результатів досліджень у методиці оцінювання результатів роботи працівників та диференціацію оцінки у залежності від рівнів впровадження;

- матеріальне заохочення працівників за впровадження результатів досліджень, започаткування номінації «Впровадження року», розроблення та введення в дію відповідного положення.

8) Забезпечити безперервність етапів (видів) наукового процесу. Збільшити кількість робіт прикладного характеру та науково-дослідних проєктів, відкритих за результатами завершених робіт відомчої тематики.

9) Встановити для керівників наукових підрозділів необхідність щорічного звітування про кількість поданих запитів на проведення науково-дослідних робіт та участі у міжнародних грантах.

10) Забезпечити дотримання принципів наукової доброчесності шляхом здійснення перевірки на наявність плагіату основних результатів науково-дослідних тем, зокрема заключних звітів, монографій, наукових доповідей тощо.

11) Продовжити практику широкої апробації наукових досліджень підрозділів у міжнародних конференціях, зокрема, закордонних.

3.3. Міжнародне наукове співробітництво

Завдання:

- Розширити та активізувати міжнародне наукове співробітництво Інституту, забезпечити повноцінне входження вчених Інституту у світовий та європейський науковий простір.

- Активізувати участь науковців Інституту у міжнародних наукових програмах та грантових проєктах.

- Продовжити проведення експертизи документів національного та міжнародного рівнів – експертно-аналітичної діяльності для вищих органів державної влади, у тому числі на замовлення міжнародних установ і організацій (ПРООН, UNEP тощо).

- Активізувати міжнародну / транскордонну співпрацю НАН України у Стратегії ЄС в Дунайському регіоні шляхом залучення зарубіжних наукових і урядових інституцій, бізнес-структур, неурядових громадських організацій до різних форм партнерства в контексті просування та впровадження результатів академічних досліджень.

- Поглибити співробітництво з іноземними партнерами щодо підготовки та подання наукових проєктів в межах програм ЄС з наукових досліджень з тематики відділів.

Заходи:

1) Постійно працювати із науковими установами сусідніх країн ЄС, країн Балтії, Північної та Західної Європи, з метою спільної підготовки та реалізації проєктів в рамках наукових програм ЄС, Вишеградської групи, програм добросусідства, а також програми «ГОРИЗОНТ 2020», «ERASMUS+», INTERREG, NEXT, LIFE-2022 тощо.

2) Однією з ключових позицій стратегії розвитку міжнародного співробітництва має стати націленість на членство у Асоціації регіональних досліджень (RSA) - незалежній, мультидисциплінарній організації, що займається

проблематикою розвитку та планування міст і регіонів із погляду економіки, природи та суспільства.

3) Розвивати наукове співробітництво із академічними установами країн-сусідів (зокрема Молдови, Литви, Грузії тощо), в т.ч. у рамках діяльності Міжнародної асоціації академії наук .

4) Продовжити наукове співробітництво з міжнародними установами країн: Австрії, Болгарії, Греції, Грузії, Молдови, Німеччини, Польщі, Румунії, Словаччини, Туреччини, зокрема в частині спільних наукових розробок, видавничої діяльності, стажування тощо.

5) Продовжити роботу щодо викладання курсів лекцій у закладах вищої освіти та стажування наукових співробітників в зарубіжних країнах.

6) Використовувати усі можливості щодо ведення експертної діяльності в міжнародних організаціях, зокрема ПРО ООН, за програмою «ERASMUS+», тощо.

7) Створити інформаційне забезпечення розвитку міжнародного співробітництва та сформувати базу даних щодо міжнародних програм наукового співробітництва.

8) Активізувати участь молодих вчених у міжнародних програмах академічної мобільності.

9) Проводити фінансову підтримку участі науковців у міжнародних конференціях, відрядження працівників Інституту в закордонні наукові установи-партнери та прийом іноземних вчених з цих країн в рамках безвалютного еквівалентного обміну за рахунок відповідних бюджетних коштів, позабюджетних та спонсорських коштів, грантів.

10) Розвивати зв'язки з науковою діаспорою, в тому числі шляхом започаткування та підтримки спеціальних проектів.

3.4. Кадровий потенціал та структура Інституту

Завдання:

- Ефективне відтворення кадрового потенціалу Інституту, подолання дії негативних тенденцій відтоку кадрів, створення належних умов для ефективної наукової праці.

- Підвищення професійного рівня наукових кадрів.

- Активізація роботи установи з підготовки наукових кадрів в аспірантурі та докторантурі, залучення до наукової роботи здібної молоді, розробка та запровадження нових ефективних форм науково-освітньої діяльності.

- Максимальне сприяння підвищенню професійного рівня науковців та міжнародному науковому обміну з метою імплементації в міжнародний дослідницький простір.

Заходи:

1) Здійснювати кадрову політику, спрямовану на розвиток наукових шкіл, професійне і кар'єрне зростання, забезпечення належних умов та оплати праці науковців Інституту.

2) Проводити подальшу роботу із залучення до наукової роботи підготовлених науковців із числа здібних здобувачів, аспірантів, кращих випускників науково-навчальних комплексів Інституту та закладів вищої освіти.

3) Забезпечити функціонування при Інституті спеціалізованих вчених рад за основними науковими профілями установи;

4) Проводити регулярну звітність аспірантів, апробацію результатів наукових досліджень та постійний моніторинг якості дисертаційного дослідження науковими керівниками та потенційними опонентами.

5) Вдосконалити методичне та інформаційне забезпечення підготовки докторів філософії за третім (науково-освітнім) рівнем вищої освіти за спеціальностями 051 - Економіка та 073 - Менеджмент.

6) Регулярно проводити засідання наукового методичного семінару на предмет наукової та практичної цінності роботи та підготовленості здобувача.

7) Стимулювати участь молодих вчених в академічних програмах обміну та стажування, вітчизняних та міжнародних конкурсах та програмах.

8) Регулярно проводити аналіз та оцінку наукових підрозділів на основі показників ефективності їх діяльності.

9) З метою підвищення якості наукових досліджень та економії фінансових ресурсів забезпечити оптимізацію співвідношення чисельності наукового та допоміжного персоналу у загальній чисельності співробітників Інституту.

10) Оновлювати пропозиції щодо кадрового резерву на заміщення адміністративних посад (директора Інституту, заступника директора з наукової роботи, вченого секретаря та завідувачів відділів тощо).

11) Запровадити інструменти мотивації співробітників Інституту для збільшення кількості і підвищення якості наукових публікацій у виданнях, які включено до міжнародних наукометричних баз.

12) Проводити пошук перспективних молодих науковців з закладів вищої освіти шляхом популяризації розробок відділів та перспективних напрямків дослідження, під час захисту кваліфікаційних робіт магістра, участі студентів в проведенні наукових досліджень за тематикою відділів Інституту на конкурсній основі.

3.5. Реалізація статусу Інституту як державної наукової установи

Завдання:

- Налагодити більш ефективне співробітництво із органами регіональної та місцевої влади, підприємницькими структурами та громадськими організаціями у питаннях виконання прикладних досліджень та практичного впровадження їх результатів.

- Активізувати науково-експертну діяльність в інтересах та на замовлення органів центральної та регіональної влади.

- Висвітлювати та апробувати результати досліджень на комунікативних заходах міжнародного й вітчизняного рівнів та у засобах масової інформації.

Заходи:

1) Розвивати співпрацю з іншими установами Відділення економіки НАН України щодо координації тематики досліджень та узгодження тематичних планів, організації комплексних досліджень, спільної підготовки національних доповідей.

2) Активізувати роботу з пропаганди наукових досягнень та висвітлення науково-дослідної діяльності Інституту в засобах масової інформації. Забезпечити участь провідних наукових працівників Інституту у теле- та радіопередачах на центральних та регіональних каналах, виступи у засобах масової інформації з профільних актуальних проблем.

3) Вдосконалювати координацію діяльності Інституту з органами центральної та регіональної влади у напрямі розширення участі науковців Інституту у роботі координаційних комісій, робочих та експертно-аналітичних груп та налагодження тісної взаємодії із профільними міністерствами, комітетами Верховної Ради України. Активізувати співпрацю з регіональними та місцевими органами влади інших областей України.

4) Розширити мережу контактів та активізувати роботу з розвитку співпраці з органами регіональної влади, місцевого самоврядування, бізнесовими структурами та громадськими організаціями з підготовки проектів національного, регіонального та місцевого рівнів, фінансового забезпечення їх реалізації та практичного впровадження їх результатів.

5) Забезпечити участь науковців Інституту у важливих міжнародних та вітчизняних конференціях за рахунок коштів спецфонду, спонсорських та грантових коштів, власних надходжень для апробації результатів досліджень Інституту та розширення мережі співпраці.

6) Розширити практику проведення з участю представників органів влади, підприємницьких структур та громадських організацій конференцій та круглих столів з обговорення актуальних проблем регіонального та місцевого розвитку.

7) Збільшити обсяги публікації статей, матеріалів та інтерв'ю з актуальних суспільно-політичних та соціально-економічних проблем розвитку держави та її регіонів у друкованих та електронних ЗМІ.

3.6. Взаємодія з закладами вищої освіти та установами МОН України

Завдання:

- Вдосконалювати науково-організаційну роботу науково-учбових комплексів, створених в Інституті спільно з закладами вищої освіти.
- Розширити наукову співпрацю з закладами вищої освіти.
- Підвищувати ефективність роботи та розширити існуючої мережі спільних з закладами вищої освіти навчально-наукові структури.
- Розвивати співробітництво у забезпеченні підготовки докторів філософії.
- Широко залучити науковців установи до викладацької діяльності в освітянській галузі, підготовки сучасних підручників і посібників для закладів вищої освіти.

Заходи:

1) Забезпечити підготовку тематичних планів робіт в рамках науково-навчальних комплексів «Прогресивні технології та інструменти економічної науки і освіти» (НУК ім. адм. Макарова), «Економічна освіта і наука» (ОНЕУ), «Економічна наука і освіта» (ОНТУ), «Екологічна економіка: освіта і наука» (ОДЕКУ), «Інноватика у сучасній економічній освіті та науці» (НУ «ОП») з питань: підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти комплексу, захисту на спеціалізованих радах учасників комплексу дисертацій фахівцями із установ-партнерів; спільного проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів з актуальних проблем економіки; спільної підготовки та публікації наукових видань та збірників наукових праць, роботи з отриманням міжнародних грантів.

2) Забезпечити обмін навчально-методичними матеріалами з підготовки докторів філософії за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти між установами комплексу;

3) Опрацювати можливість спільної підготовки підручників чи навчальних посібників та публікації їх видавництвах з високою репутацією;

4) Проводити засідання методичного семінару з питань навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки докторів філософії за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти з метою обміну досвідом та використання кращих практик підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

5) Розширити практику пільгової оплати для молодих вчених за публікації у періодичних виданнях установ комплексу;

6) Провести аналіз діяльності спільних із закладами вищої освіти філій кафедр, вдосконалити їх роботу та оптимізувати кількість. Активізувати участь науковців і фахівців академічних інститутів у науково-педагогічному процесі у ЗВО і участь науково-педагогічних працівників у дослідженнях, що проводяться Інститутом.

3.7. Видавнича діяльність Інституту

Завдання:

- Широко та оперативно представляти результати досліджень науковців Інституту у сучасній доступній світовій науковій спільноті формі.

- Забезпечити входження періодичних наукових видань Інституту до широкого кола міжнародних наукометричних баз, та підвищення рейтингів наукових видань.

- Сприяти публікуванню наукових праць у міжнародних рейтингових виданнях.

- Підтримувати активне використання іноземних мов у процесі підготовки наукових публікацій.

- Забезпечити стимулювання вчених до зарубіжних публікацій.

Заходи:

1) Збільшити кількість англomовних публікацій у періодичних наукових виданнях Інституту та підвищити вимоги до наукового рівня публікацій відповідно до кращих зарубіжних зразків.

2) Створити репозитарій наукових текстів Інституту.

3) Здійснити підготовку та забезпечити входження періодичних наукових видань Інституту до таких міжнародних наукометричних баз даних як Scopus або Web of Science.

4) Продовжити практику підготовки монографій за результатами виконання науково-дослідних робіт фундаментальної тематики.

5) Розвивати практику підготовки спільних із зарубіжними установами – партнерами англomовних колективних монографій та видання їх за кордоном.

6) Забезпечити надання організаційної та фінансової підтримки у здійсненні зарубіжних публікацій вчених з повним або частковим покриттям витрат на публікацію у міжнародних рейтингових виданнях.

7) Сконцентрувати увагу на розширенні опублікування матеріалів досліджень у найбільш рейтингових вітчизняних та закордонних наукових періодичних виданнях.

3.8. Матеріально-технічне, фінансове та інформаційне забезпечення наукових досліджень Інституту

Завдання:

- Забезпечити ефективне використання майна, його ремонту та модернізації енерго- та ресурсозабезпечення Інституту.
- Вирішити проблему поліпшення інформаційного забезпечення наукових досліджень.

Заходи:

- 1) Домогатись збільшення частки надходжень до спеціального фонду бюджету у загальних надходженнях установи.
- 2) Забезпечити належне утримання будівлі та приміщень, безперервність енерго- та ресурсозабезпечення Інституту за рахунок коштів спеціального фонду бюджету та коштів НАН України.
- 3) Активізувати роботу наукового колективу Інституту щодо розширення госпдогвірної тематики та надання науково-експертних послуг на замовлення центральних та регіональних органів влади, місцевого самоврядування та бізнесових структур.
- 4) Продовжувати модернізацію комп'ютерного устаткування Інституту сучасним обладнанням, спеціалізованого дослідницького програмного забезпеченням та його впровадження.
- 5) Підтримувати постійний доступ до міжнародних баз наукової інформації та електронних науково-інформаційних продуктів із використанням можливостей загальноакадемічного мережевого доступу до таких ресурсів.
- 6) Здійснити оновлення матеріально-технічної бази бібліотеки, забезпечити придбання відповідної комп'ютерної техніки, бібліотечного програмного забезпечення, збільшити кошти на закупівлю вітчизняної і зарубіжної наукової літератури та періодики.
- 7) Опрацьовувати можливість забезпечення власного доступу до міжнародних електронних баз наукової інформації та більш повно використовувати наявні можливості загальноакадемічного мережевого доступу (зокрема, Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського) до таких ресурсів.